

bijdragen kunnen leveren. De waarde van *Muziek in de stad* ligt vooral in de aanzet die wordt gegeven tot een herbezinning op bestaand beleid. Hierop anticiperend is het goed om actuele beleidsmotieven tegen het licht te houden. Daarbij worden belangwekkende, maar soms wat uit beeld geraakte kwesties aangeroerd, bijvoorbeeld die van de positie van gemeenten die een culturele centrumfunctie vervullen. Hoe kan die functie worden veiliggesteld en verbeterd? Door deze directer en zwaarder mee te wegen in de verdeling van middelen uit het Gemeentefonds? Als inwoners culturele voorzieningen belangrijk vinden, is het dan mogelijk dat in cultureel aantrekkelijke gemeenten (waar huizen ook vaak duurder zijn) een deel van de OZB hiervoor wordt bestemd? Het zijn zaken die het overdenken zeker waard zijn en die toekomstige discussies kunnen voeden.

Dr. Roel Pots, Provinciaal Historisch Centrum van het Erfgoedhuis Zuid-Holland

K. Mulder, *Handboek voor waarzeggers: kennis en besluitvorming in de volkshuisvesting*, Almere: Nestas Communicatie, 2010, ISBN 978 90 76356 17 4

Op zoek naar de waarheid

Met het handboek voor waarzeggers heeft Klaas Mulder een opmerkelijk boek geschreven over waarheidsvinding bij besluitvorming in de sector van de volkshuisvesting. Het richt zich op managers en bestuurders van woningcorporaties, beleidsmakers bij gemeenten, wethouders en raadsleden, toezichthouders en kredietverstrekkers. Waarheidsvinding draagt naar de overtuiging van de auteur bij aan de kwaliteit van de besluitvorming in de volkshuisvesting. Het maatschappelijk belang van dergelijke

besluiten is groot. Ze gaan over enorme investeringen waarvan de gevolgen op het moment van de afweging niet met zekerheid te voorspellen zijn. Mulder typeert de besluitvormers als waarzeggers die baat zouden hebben bij onderzoek en analyses die hun aanzetten tot nieuwe inzichten en oplossingen en hun onzekerheid kunnen reduceren.

Mulder, adviseur bij woningcorporaties en gemeenten, is filosoof en verweeft filosofische thema's als kennistheorie op een toegankelijke manier in zijn handboek. Hij vermoeit de lezers niet met wetenschappelijke discussies, maar snijdt praktische problemen aan als tunnelvisie en ondeugdelijke argumentaties. Met de keuze voor de filosofie als bron blijven inzichten uit andere wetenschappelijke disciplines verborgen voor de lezer. Deze beperking is een goed recht van de auteur, maar het boek mist daardoor inzichten die zijn pleidooi voor waarheidsvinding steviger en vooral doeltreffender zouden maken. Zo hanteren beleidsmakers wat sociologen en communicatiewetenschappers *frames* noemen, eigen definities van de werkelijkheid waarmee ze de strijd om het gelijk aangaan: beeldvorming komt in de plaats van inhoud, gelijk krijgen is belangrijker dan gelijk hebben.

Psychologisch-economisch onderzoek beschrijft en verklaart allerlei in het boek voorkomende vertekeningen in de waarneming en beoordeling van beslissers. In het betoog van Mulder komen gevallen aan de orde die zo een plaats kunnen krijgen in de bestaande literatuur over besluitvormingsfalen. De auteur gebruikt het begrip cognitieve dissonantie voor tal van verschijnselen, die zich beter met een alternatieve gangbaardere theorie (*self perception*) laten duiden. Deze theorie stelt dat de positieve verwachting bij de beslissing de verwerking van eventueel tegensprekende ex-post informatie blokkeert. De werkelijkheid voor de beslissers is en blijft de gewilde werkelijkheid. Juist op dit punt schiet de waarheidsvinding in de volkshuisvesting tekort. Dit verklaart ook de beschreven conflicten tussen beleidsmakers en wetenschappers. On-

danks het grote maatschappelijke en economische belang van de investeringen, is er in de praktijk van de volkshuisvesters bijna geen belangstelling voor de gevolgen van die investeringen. Beschikbare eigen informatie wordt nauwelijks gebruikt, tegen 'nieuwe feitelijkheid' en informatie van buitenstaanders bestaat, zoals Mulder laat zien, emotionele weerstand. Het boek schetst een waarheidszoekende aanpak die zeer welkom is voor functionarissen in de volkshuisvesting die, handelend in onzekerheid, hun goede bedoelingen proberen om te zetten in geslaagde besluiten. Het is te hopen dat Mulder een gewillig gehoor vindt voor zijn kritisch realistische benadering.

Dr.ir. H.M. Koolma, adviseur volkshuisvesting & ruimtelijke ontwikkeling

Willem Witteveen, *Het wetgevend oordeel*, Den Haag: Boom, 2010, ISBN 978 90 8974 268 1

Communicatieve wetgeving

In de plannen van het kabinet-Rutte neemt wetgeving een belangrijke plaats in. Vooral de veiligheid van de burgers moet via wetgeving worden verzekerd. De studie van Willem Witteveen komt dan ook op een goed moment. De auteur weet als hoogleraar rechtstheorie en retorica en als oud-lid van de Eerste Kamer waar hij het over heeft als het gaat om de betekenis van wetgeving in de praktijk van alledag. Hij heeft daar geen hoge dunk van. Niet omdat wetgeving geen geschikt instrument zou zijn, maar omdat het zijns inziens ontbreekt aan een communicatieve en strategische omgang met wetten en regels. De remedie die Witteveen voorstaat, is die van de communicatie. Een betere communi-